

Respons verhogen

Beter evalueren met *evalytics*

Om het geboden onderwijs te verbeteren en eventuele knelpunten binnen de organisatie aan te wijzen is regelmatig evalueren voor de meeste onderwijsinstellingen een onmisbaar hulpmiddel. Lage responspercentages kunnen de waarde van deze evaluaties echter sterk verminderen. Vrijwel alle instellingen hebben met deze lage respons te maken. Ze proberen van alles om hier verandering in te brengen maar het lijkt vaak tevergeefs. Waarom is het toch zo moeilijk om studenten hiervoor te motiveren?

‘Op papier hadden we dit probleem niet’

Veel evaluaties worden tegenwoordig online afgenomen. De respons bij de papieren evaluatie is vaak veel hoger dan bij een evaluatie die per mail ontvangen wordt. Er wordt meestal voor online evalueren gekozen vanuit efficiëntie overwegingen, maar dit kan onbedoeld tot een dramatisch effect op de respons leiden. Er is bij een online evaluatie namelijk niemand die kan controleren of een student de evaluatie heeft ingevuld. De evaluaties zijn tenslotte anoniem. Wat kun je nou doen om de respons net zo hoog te krijgen als bij papieren evaluaties terwijl je de efficiëntie van het online evalueren behoudt?

1. Voorkom evaluatiemoedheid.

In onze whitepaper ‘evaluatiemoedheid’ geven we praktische tips om evaluatiemoedheid te voorkomen. In het kort komt het hier op neer: zorg dat de student niet wordt overladen met evaluaties, beperk het aantal vragen, zorg voor een goede timing van de evaluatie, betrek de student en leg uit wat je met de resultaten doet.

2. Betrek de stakeholders.

Een succesvol evaluatieproces vereist de actieve deelname van alle betrokken partijen: studenten, docenten en het management. Wanneer deze groepen zich niet gehoord of betrokken voelen, kan dit leiden tot een lage respons en verminderde kwaliteit van feedback.

a. Vakcoördinatoren en docenten

De vakcoördinator is primair verantwoordelijk voor de inhoud van een vak maar wordt verrassend weinig betrokken bij de evaluatie. Ook de docent wordt vaak onvoldoende betrokken. Oorzaken kunnen zijn dat ze het te druk hebben

met hun primaire taak (lesgeven), het evalueren spannend vinden (zeker als ze bang zijn 'slecht' te scoren) of dat het organisatorisch lastig te regelen is. Dit is een probleem want het evalueren van onderwijs zonder betrokkenheid van de (vak)coördinator en docenten is zinloos. Wie moet immers aan de slag met de feedback om het onderwijs te verbeteren?

Hoe betrek je de vakcoördinator en docent bij het evaluatieproces?

- Zorg dat elke vakcoördinator en docent op de hoogte is van het evaluatieproces en wat er van hem of haar wordt verwacht.
- Zorg dat voorafgaand aan het uitzetten van de evaluatie de vakcoördinator de mogelijkheid krijgt een (beperkt) aantal vragen toe te voegen aan de evaluatie.
- Zorg dat niet de populariteit van een docent gemeten wordt, maar dat de vragen gebaseerd worden op een (onderwijskundig) model zoals de zelfdeterminatie theorie (STD) of zone van naaste ontwikkeling. Zo meet je of studenten de mogelijkheid krijgen goed te kunnen leren in plaats van welke docent het populairst is. Hiermee neemt ook de weerstand bij docenten om te evalueren af.
- Zorg dat de vakcoördinator en docenten inhoudelijke feedback (en eventueel een verbeterplan) toevoegen op basis van de resultaten van de evaluatie. De vakcoördinator kan de resultaten dan terugkoppelen naar de studenten.
- Zorg dat je een goede digitale tool inzet om het evaluatieproces zo in te richten dat stakeholders hun taken uit kunnen voeren met een minimale tijdsinvestering.

b. Studenten

De student moet evalueren maar wordt net als de vakcoördinator weinig betrokken bij de inhoud van de evaluatie. Als we de zelfdeterminatie theorie van Deci & Ryan bekijken zijn autonomie, betrokkenheid en relatie de basisbehoefte van de mens. Zorg dus dat je studenten actief betreft en je zult zien dat je een hogere respons krijgt.

Op zich is het niet zo gek dat studenten nu onvoldoende betrokken worden. Het is namelijk best lastig te organiseren. Hieronder een aantal tips hoe je de studentbetrokkenheid kan vergroten.

- Geef studenten invloed op de vragen die gesteld worden in de evaluatie. Bijvoorbeeld door de studentenraad een aantal vragen te laten opstellen waaruit alle studenten een top 3 samenstellen. Deze top 3 wordt dan standaard meegenomen bij alle evaluaties. Door duidelijke regels op te stellen rondom het aantal en het soort vragen blijft het organisatorisch haalbaar en voelen studenten zich toch betrokken.
- Zorg dat studenten terugkoppeling krijgen op elke evaluatie. Veel digitale tools ondersteunen de terugkoppeling naar de student. Met dergelijke tools maak je het ook organisatorisch haalbaar.
- Veel vragen zijn 'saai' en 'voorspelbaar'. Met een paar out-of-de-box vragen of afwijkende vraagvormen maak je de evaluatie leuker om in te vullen. Let er wel goed op dat de vragen relevant blijven.

c. Managers

De manager is verantwoordelijk voor de opleiding en moet sturen op basis van input. Vanuit het management zijn er vaak wel eisen gesteld aan de evaluatievragen, maar is er lang niet altijd goed genoeg nagedacht over het doel.

Hieronder een aantal tips voor managers

- Zorg voor voldoende commitment: het is een algemeen gedeelde opvatting: kwaliteit is belangrijk. Desondanks besteden we er in verhouding tot andere taken verrassend weinig tijd aan. De voornaamste reden? Voor velen is het werken aan kwaliteitsborging minder aantrekkelijk, want het is taai en vergt veel tijd en aandacht. Daarbij komt nog dat het management vaak onvoldoende middelen beschikbaar stelt voor kwaliteitsmonitoring en -verbetering. En wanneer deze middelen wél beschikbaar zijn, worden ze soms niet op de meest effectieve manier ingezet. Managers moeten zich commiteren aan het evaluatie- en kwaliteitsproces en het belang ervan uitstralen naar alle stakeholders. Want als de managers er niet voor gaan, waarom zouden de studenten dan wel enthousiast worden?
- Zorg, als je de evaluaties wilt gebruiken in de beoordelingscyclus van docenten, dat de vragen inhoudelijk zijn (zie vraagmodellen) en geen populariteitsmeting. Het is essentieel om voor een veilige omgeving te zorgen als het gaat over de ontwikkeling van docenten. Ontbreekt deze dan zullen docenten het evaluatieproces mogelijk gaan saboteren met een lagere respons als gevolg.

- Zorg dat de doelen van het evalueren vooraf goed zijn vastgelegd. Verlies daarbij het doel dat het belangrijkste is niet uit het oog: het gaat erom te meten of studenten in staat worden gesteld te leren.
- Zorg dat managers ook periodiek input leveren op basis van de resultaten van de evaluatie. Managers moeten voldoende tijd krijgen om de resultaten door te nemen, een plan te maken, en dit vervolgens terug te koppelen.
- Ondersteun de managers met overzichtelijke rapportages zodat ze niet meer tijd hoeven te gebruiken dan nodig.

3. Evalueer tijdens het college

Het online afnemen van evaluaties is een effectieve manier om dit proces te stroomlijnen en efficiënter te maken. Het zorgt echter wel voor een lagere respons dan wanneer de evaluatie op papier wordt afgenomen.

Als de online evaluatie tijdens het college wordt afgenomen is de respons net zo hoog als op papier. Studenten voelen dan meer druk om de evaluatie in te vullen en daarnaast is er tijd ingeruimd voor de evaluatie.

Hoe regel je dit?

Er zijn diverse online tools die het afnemen van een evaluatie tijdens een college mogelijk maken. Vaak is het mogelijk om met deze tools docenten te informeren dat er tijdens het laatste college tijd moet worden ingeruimd voor de evaluatie. Ook kunnen ze via dergelijke tools de benodigde instructies ontvangen.

Inzicht in bovenstaande punten is essentieel om de responspercentages te verhogen en waardevolle feedback te verkrijgen. Het adresseren van deze uitdagingen zal niet alleen de kwaliteit van de feedback verbeteren, maar ook bijdragen aan een positievere evaluatiecultuur binnen de onderwijsinstelling.

Behoeftte aan meer tips om beter te evalueren?

Download dan onze whitepaper [evaluatiemoetheid voorkomen](#). Of bekijk de whitepaper [efficiënt evalueren](#).

Wil je weten wat Evalytics voor jouw organisatie kan betekenen?

Neem dan vrijblijvend contact met ons op via contact@evalytics.nl